

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 433

Poznań, sobota dnia 20 września 1930

Rok XXV

Sprawy prasowe

Warszawa, 20. 9. (Tel. wł.). — W związku z konfiskatami, którym uległy pewne gazety warszawskie za podanie wiadomości o niedzielnych zajęciach i strzelaninie w Al. Ujazdowskich, redaktorem odpowiedzialnym tych pism wytoczone zostały sprawy karne, które wyznaczono już na 22 bm. (w)

Aresztowanie b. posła Bettmana

Warszawa, 20. 9. (Tel. wł.). — Dn. 19 bm. o godz. 8 rano aresztowany został we Włocławku b. pos. PPS. Edward Bettman.

Aresztowany jest oskarżony o uchylanie się od spełnienia obowiązku służby wojskowej w czasie wojny polsko-bolszewickiej i podstawienie zamiast siebie swego brata. (w)

O usprawnienie komunikacji z zagranicą

Warszawa, 20. 9. (Tel. wł.). — Min. skarbu przeprowadza badanie nad możliwością skrócenia do minimum czasu trwania rewizji celnych w międzynarodowych pociągach pospiesznych podczas postoju ich na polskich stacjach granicznych. Badania te idą w kierunku technicznego usprawnienia rewizji celnych, co przyczyniłoby się do skrócenia czasu postoju tych pociągów na stacjach granicznych.

Sprawą tą zainteresowały się koła przemysłowe, które zwróciły się do min. spr. wewn. o skrócenie czasu rewizji pasportowej oraz do min. komunikacji o skrócenie czasu postoju pociągów międzynarodowych na stacjach granicznych. (w)

Niepowodzenie „sanacji” na G. Śląsku

Katowice, 20. 9. (Tel. wł.). — Ogdaj utworzono w Katowicach drugie koło Zw. Podof. Rez. Ziem Zachodnich. Pierwsze koło tej organizacji istnieje od lat pięciu w Królewskiej Hucie. Po roku 1926 „sanacja” z Ogólnego Zw. Podof. Rez. rozbiła na terenie Śląska istniejący już tam związek, podległy centrali w Poznaniu. Obecnie podoficerowie, przekonawszy się o obłudzie „sanatorów”, masowo opuszczają szeregi związku „sanacyjnego”. (E)

Z komisji budżetowej Sejmu śląskiego

Katowice, 20. 9. (Tel. wł.). — Komisja budżetowa Sejmu śląskiego pracuje bardzo pilnie.

Przy omawianiu budżetu rady wojewódzkiej skreślono fundusz dyspozycyjny rady, pozostawiając tylko kwotę 5000 złotych na reprezentację. Dłuższą dyskusję wywołała sprawa teatru w Katowicach, który tytułem różnych subwencji pobrał kwotę przeszło miliona złotych. Sprawę tę odroczone aż do otrzymania dalszych wyjaśnień. (E)

Wybory a pożyczki dla rolników

Katowice, 20. 9. (Tel. wł.). — Dowiadujemy się, że od 1 października wszystkie pożyczki dla Tow. Kółek Rolniczych jak i poszczególne rolników mają być rozdzielane za pośrednictwem województw i starostw, a nie, jak dotychczas, przez min. rolnictwa.

Takiego postawienia sprawy nie można tłumaczyć inaczej, jak chęcią wywierania wpływu w okresie wyborczym na poszczególne towarzystwa rolnicze i ich członków. (E)

Odbudowa zniszczonego przez trzęsienie ziemi miasta Ariano.

Aresztowani b. posłowie przewiezieni będą do Chelma

Dalsze izolowanie aresztowanych pozbawi ich możności kandydowania przy obecnych wyborach

Warszawa, 20. 9. (Tel. wł.). — Jak słychać, wskutek protestu całej palestry polskiej czynnik wyższe uznały, iż dalsze przetrzymywanie cywilnych b. posłów w więzieniu wojskowym w Brześciu nie da się utrzymać i wywiera w opinii przed wyborami wręcz przeciwny skutek od zamierzonego.

Podobno zdecydowano, że najlepszym więzieniem cywilnym będzie więzienie w Chelmie w Lubelskiem, gdyż to niedaleko od Brześcia a daleko od stolicy.

Szykuje się więc na gwałt łózka, ale tym razem już w Chelmie. (w)

Warszawa, 20. 9. (Tel. wł.). — Aresztowani b. posłowie są zupełnie izolowani. Powstaje więc kwestja, czy będą oni mogli kandydować przy obecnych wyborach. Ordynacja wyborcza przewiduje bowiem osobiste podpisanie przez kandydata oświadczenia, że zgadza się na wystawienie kandydatury.

Terminy zgłaszania tych oświadczeń odnośnie listy państwowej w dn. 15 października a list okręgowych 25 października. O ile do tego czasu obrońcy i rodziny nie będą dopuszczeni do aresztowanych, to b. posłowie zostaną pozbawieni możności kandydowania. (w)

Sprawy mniejszościowe w Genewie

Narady państw zainteresowanych — Atak delegata niemieckiego — Przemówienie Brianda

Genewa, 19. 9. (PAT.) Szwajcarska Agencja Telegraficzna donosi:

Prace komisji zwołania Ligi Narodów znalazły się pod znakiem wzmożonej działalności. Podczas gdy w 2-giej komisji dla spraw technicznych z całą energią przystąpiono do przedyskutowania zagadnień gospodarczych, którym ze względu na obecny światowy kryzys gospodarczy wszyscy mówcy przypisywali szczególne znaczenie, w 6-tej komisji „politycznej” niemiecki delegat Koch-Weser (demokrata) rozpoczął zdecydowany atak niemiecki w sprawie mniejszości. Atak ten nie był zresztą niespodzianką i już we czwartek wieczorem odbyły się narady Polski, Małej Ententy i t. d., celem zajęcia stanowiska względem spodziewanego ataku niemieckiego.

Koch-Weser po określeniu sprawy mniejszościowej jako zagadnienia niesłychanie doniosłego dla pokoju europejskiego, rozwinął w swej mowie cały program ulepszenia dotychczasowych metod ochrony mniejszości, omawiając w szczególności sprawę prawa wnoszenia zażaleń i procedury nad temi zażaleniami w łonie t. zw. „Komitetu Trzech” Rady Ligi Narodów, poczem oświadczył, że centralnym zagadnieniem ochrony mniejszości musi być ochrona praw przyrodzonych mniejszości, ochrona języka macierzystego, kultury i religii mniejszości. W końcu swego przemówienia mówca dał wyraz nadziei, że Liga

Narodów w porę uświadomi sobie to, co jest znakiem czasów współczesnych i stworzy sprawiedliwą ochronę mniejszości.

Genewa, 19. 9. (PAT.) W dalszym ciągu obrad nad zagadnieniem mniejszości, przemawiał m. in. Briand, który stwierdził, że zagadnienie mniejszości w całej swej rozciągłości omawiane było na posiedzeniu Rady Ligi w Madrycie, przyczem państwa głównie zainteresowane wyraziły gotowość ponownego zbadania tego zagadnienia. Zapadło wówczas jednogłośnie postanowienie co do ustalenia nowej procedury w tej sprawie. Przeciwno tej procedurze nie zgłoszono dotychczas żadnych poważnych obiekcyj. Natomiast mniejszości uzyskały całkowitą gwarancję, że ich petycje i zażalenia będą rozpatrywane w sposób sprawiedliwy. Nową procedurę należy jednak poddać odpowiednim próbom. W interesie zaś samych mniejszości należy zaznaczyć, że żądania ich nie powinny się posuwać zbyt daleko, gdyż w ten sposób wobec suwerennego charakteru państw, Liga Narodów byłaby postawiona w niesłychanie drażliwej sytuacji. W każdym bądź razie problem mniejszości nie powinien być wykorzystany dla celów niebezpiecznej agitacji.

Kronika paryska

Kanadyjski kapelusznik pretendentem do tronu francuskiego — Amory 70-letniej księżnej de Broglie — Skandal w kolonii południowo-amerykańskiej w Paryżu

(Korespondencja własna)

Paryż, we wrześniu.

Przy jednej z bogatych ulic Chicago znajduje się dom kapelusznicy, podobny do wielu innych. Różni się jednak od swych konkurentów tem, że jego właściciel, z pochodzenia Kanadyjczyk, nosi naprawdę burżuazjskie nazwisko Brosseau, ale posiada królewskie imię, mianowicie Ludwik Filip. Firma jego prosperowała tak dobrze, że podobno mógł on wydać kilkanaście tysięcy dolarów na wydobycie jakichś tajemniczych papierów. Po otrzymaniu dokumentów p. Ludwik Filip Brosseau wsiadł na wielki statek i pewnego pięknego poranka zawitał do swej stolicy Paryża, gdyż Kanadyjczyk ów jest ni mniej ni więcej tylko... pretendentem do tronu Francji i Nawarry...

A w jaki sposób kapelusznik wywodzi swe pochodzenie? — zapyta z pewnością czytelnik. W sposób bardzo prosty. Na mocy bowiem posiadanych dokumentów utrzymuje, iż Ludwik XVII po ucieczce z więzienia Temple został przez zaufanych uprowadzony na statek, który przewiózł go do Kanady. W jaki sposób urządził sobie tam życie, tego wnuk jego, kapelusznik dobrze nie pamięta, natomiast wie dobrze, iż umarł w Chicago, licząc lat przeszło 90.

Kapelusznik dowodzi dalej, że posiada ubranie, w którym „dauphin” uciekł z więzienia Temple, a także mały, srebrny krzyżyk, owinięty w niezliczone bibułki, który prababka kapelusznika Brosseau, tj. królowa Maria Antonina miała mu włożyć na szyję. — Silnie przekonany, iż dowiedzie łatwo, że jest jedynym prawowitym potomkiem Ludwików, p. Brosseau złożył w Paryżu wizytę kilku historykom, którzy specjalnie zajmowali się historją „jego rodziny”. Niestety nikogo nie przekonał, iż w żyłach jego płynie krew burbońska. To też po krótkim pobycie w Paryżu niedoszły Ludwik XIX wsiadł rozgodyrczony na statek i odplynął do Ameryki. Obiecał jednak przed odjazdem, iż po powrocie do Chicago zajmie się specjalnie ustaleniem swego pochodzenia, aby swym 7 dzieciom zapewnić tron francuski.

W ostatnich tygodniach wielki świat arystokratyczny, francuski i hiszpański, był do żywego poruszony pewną bardzo delikatną sprawą, która oparła się aż o trybunał. Chodziło bowiem o rodzinę książąt de Broglie z jednej strony a Burbonów z drugiej. Genezą tej afery jest coprawda idylla, ale pomiędzy księżną Amédée de Broglie, liczącą zgórą lat... 70 a czterdziestoletnim ex-infantem hiszpańskim, Fernando de Bourbon, kuzynem króla Alfonsa XIII.

W przepięknym zamku Chaumont, będącym ongiś rezydencją Katarzyny de Médicis i Diany de Poitiers a dzisiaj księżnej de Broglie, ta ostatnia urządziła wspaniałe przyjęcia. Między innymi jej gośćmi wyróżniał się specjalnie młody i dowcipny Fernando de Bourbon. Romans zaś, jaki się między nimi wywiązał ma się datować jeszcze z przed wojny.

Uplłynęły lata. W międzyczasie ex-infant, znany z bardzo szerokiego i to pod każdym względem życia, został na czas jakiś wydalony z Francji a potem pozbawiony wszelkich praw do tronu hiszpańskiego. Wierna jednak księżna de Broglie nie przestała go kochać i postanowiła wreszcie połączyć się z nim węzłem małżeńskim. Wiadomość o tem wywołała burzę w jej rodzinie. Syno-

komedji obfituje w wiele przekomicznych pełnych najprzedniejszego humoru sytuacji, budząc żywe oklaski u publiczności. Obsadę stanowią pp. Piaskowska, Suchankówna, Czarnecka, Trojanowska, Kaden, Rudnicki, Rolicz i inni. Dekoracje p. Al. Kobrynia.

SPORT

Lekka atletyka

Nurmi — Kusociński — Petkiewicz. — Bieg na 5000 m, odbyty w ramach zawodów „Legji”, przyniósł spodziewane zwycięstwo Nurmiemu w czasie 14:54, 2) Kusociński 14:55,6, 3) Petkiewicz 15:20. Od samego początku wysunął się Nurmi i prowadził z krótkimi przerwami niemal cały czas. Pierwsze okrążenie przebiegł w czasie 1:10, pierwsze 1000 m w 2:58, 3000 m w czasie 9:48. Petkiewicz, który początkowo trzymał się czoła, od szóstego okrążenia zaczął odpadać, pozostając z każdym okrążeniem coraz dalej w tyle. — Ukończył bieg 130 m za Kusocińskim, który pobił rekord Polski, należący do niego a wynoszący 14:59.

Również rekord Polski w pchnięciu kulą oburącz ustaliła Konopacka 18,58 (pr. 9,78, lewa 8,80). Walasiewiczówna do zapowiedzianej próby pobicia rekordu na 200 m nie stanęła. (Tel. wł.) T. S.

Pływanie

57 p. p. urządził dziś pływackie mistrzostwa pułkowe na pływalni związkowej przy Drodze Dębińskiej. Początek zawodów o godz. 15.

Dział gospodarczy

NOTOWANIA ZŁOTEGO:

Warszawa, 19. 9. (PAT.) Londyn zł za 1 ft. szterl. 43,37; Nowy Jork za 100 zł 11,23; Paryż za 100 zł 285; Praga za 100 zł 376,52,5—378,52,5; Wiedeń czeki 79,22 do 79,50; Zurych za 100 zł 57,75; Berlin za 100 zł noty większe 46,85—47,25; wypłaty na Warszawę 46,90—47,10; na Katowice 46,95 do 47,15; Gdańsk za 100 zł 57,61—57,76; telegraficzne wypłaty na Warszawę 57,60 do 57,75.

GIELDY PIENIĘŻNE:

Lwów, 19. 9. (PAT.) Akcje: Gazy Wschodnie 19,25.

GIELDY TOWAROWE:

Warszawa, 19. 9. (PAT.) Zboże: Żyto 18,50—19,00; otręby pszenne średnie 14,50—15,50. Reszta notowań bez zmian.

Lwów, 19. 9. (PAT.) Zboże: Notowania bez zmiany.

Dnia 16 b. m. zmarła nagle moja najdroższa matka, nasza ukochana siostra i ciotka, ś. p.

Zofja z Chmarów Rakowska

Pogrzeb odbędzie się dziś, w sobotę, o godzinie 16 z kaplicy cmentarnej parafji kościoła Bożego Ciała w Dębcu, zaś msza św. żałobna w poniedziałek o godz. 9 w kościele parafjalnym.

W głębokim smutku
rodzina.

Poznań, 20 września 1930

Nagłe ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu

ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerni nr. 35-25

Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

Przedpłata

na październik 1930, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł. 4,50 z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,94, kwartalnie zł 14,80, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Dla wygody czytelników naszych zamieszczamy poniżej kwity abonamentowe; tych wszystkich, którym chodzenie na pocztę sprawia trudności, prosimy jeden kwit, odpowiednio wypełniony odesłać na najbliższy urząd pocztowy, a listowy zgłosić się po przedpłatę przy najbliższej sposobności. Zamówienie prosimy uskuteczyć przed 25 b. m., gdyż tylko wówczas poręcza poczta dostawę wszystkich egzemplarzy bez przerwy. Drugi kwit prosimy wręczyć sąsiadowi z zachęceniem do zaabonowania „Kurjera Poznańskiego”.

Kwit kwartalny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. i manipul.	Razem
Kurjer Poznański (Wychodzi dwa razy dziennie — razem 20 stron, co tydzień bezpłatny dodatek „Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe”)	Poznań	miesięcznie	12,00	2,62	14,62
		październik, listopad, grudzień 1930			

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego.

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

Kwit miesięczny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

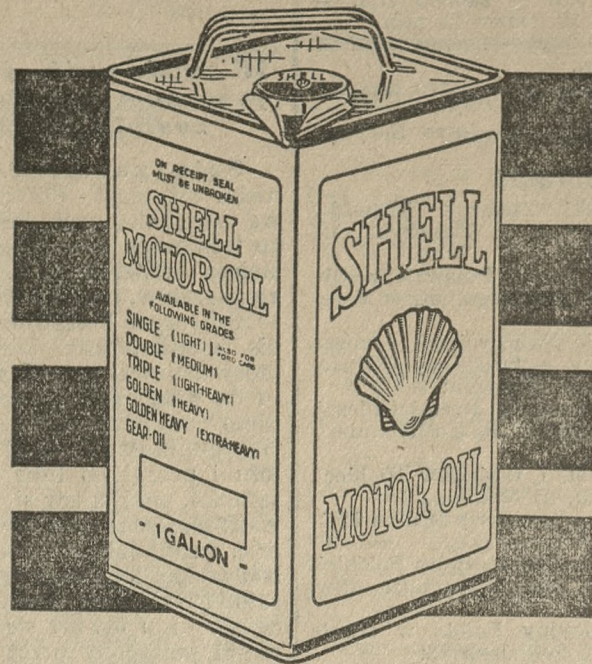
Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. i manipul.	Razem
Kurjer Poznański (Wychodzi dwa razy dziennie — razem 20 stron, co tydzień bezpłatny dodatek „Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe”)	Poznań	miesięcznie	4,00	0,94	4,94
		październik 1930			

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego.

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia

Twój silnik z trudnością daje się uruchomić?

Może nie używasz właściwego oleju samochodowego? W bardzo wielu wypadkach uszkodzenia spowodowane są przez użycie nieodpowiedniego gatunku oleju. Dlatego pamiętaj już obecnie w jesieni o zmianie letniego oleju i bacz następnie, aby Ci wiano oleju tylko tak wysokiej marki, jak polecane przez wiele wytwórni samochodów i motocykli

Oleje samochodowe Shell.

Polska Fabryka Ekstraktów Garbarskich, Sp. Akc.
Warszawa, Smocza 43. np 3603

Willa w Puszczykowie

4 pokoje, światło elektryczne, piękny ogród zaraz do wynajęcia lub na sprzedaż. Oferty do Kurjera pod zw 25564

Majątek

4 km. od Trzemesznej pow. Mogilno. 386 mórg. połowa pszena, buraczana ziemia, reszta zdrowa żytnia 6 kl. starej bonitacji w dobrej kulturze, drenowana. Inwentarz żywy doskonały: 11 koni, 1 źrebiak, 40 sztuk bydła, 37 świń, 40 prosiat. Martwy inwentarz kompletny i w dobrym stanie. Wprost od właściciela do nabycia za 230 000 zł przy wpłacie 110 000. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 25 504

1 SPRZEDAŻE

Dobrze
utrzymane, solidne meble z powodu wyjazdu sprzedam. Dąbrowskiego 36, I. zdp 92 098

Sprzedam
wysokie piwa lub odstąpię część ubikacji sklepowej w śródmieściu nadającej się na składnicę lub warsztat. Zgłoszenia T. Zak, Poznań, Różana 14. zdw 91 936

8 DO WYNAJĘCIA

4 pokojowe
mieszkanie w centrum miasta, komfortowe z meblami zaraz do oddania. Adres wskaże Kurjer zdpw 91 650

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
komfortowe w lepszym domu. 3-5 pokojowe poszukuje samodzielny kupiec, zamożny bezdzietny. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdpw 91 352

13 LOKALE

Ubikacja
40 do 50 m² na parterze, nadająca się na składnicę w okolicy dworca towarowego potrzebna od 1 października ewentualnie później. Oferty Kurjer zdpw 91 621

22 ROZMAITÉ

Masażystka
dyplomowana poleca się w domu i poza dom. Trzosała polozna, Jaraczew. p. Jarocin. zdw 91 578

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Szofera

mego polecam jako trzeźwego, sumiennego, pewnego w swym zawodzie Zwalniam z powodu likwidacji przedsiębiorstwa. Oferta Kurjer zdp 91 755